

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár

negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

L. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyilvántári közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Hogy óvják a közönség érdekét?

Nagyszabású cikkek szelvényben hangrairozzák két helyi lapban is Szentes lakosságát a vármegye ellen és az önálló törvényhatóságú, vármegyétől független Szentes mellett.

Ki van mutatva napnál világosabban, hogy milyen nagy, gazdag és hatalmas város lesz ez a miénk, ha majd, a vármegye zsarnok urainak önkénye alól felszabadulva, a magunk lábán járunk, városi tanácsunk önállóan, mindenkitől függetlenül intézi a sorsunkat és a megyeházat potom áron városi házában vették meg, a közlekedési műeszközöket pedig szintén megváltottuk ahogy nekünk tetszik Csongrádvármegye jogutódától.

Olyan tejjel-mézszel folyó Kanaán lesz Szentes akkor, mint volt az Egyiptomból felkerekedett Jehova népének Judea földje, — egy Eldorádó, ahol a sült galamb mindenkinek a szájába repül és a malacpecsenyek, hátukba tűzdelt kés-villával szaladgálnak az utcán, hogy ki-ki kimetszhessen magának belőle egy jó karajt villás-reggelire.

Előjáráságunk majd rózsaszágyon nyugszik, mi magunk, a magunk erejéből kiépített egyenes vasutunkkal erre tereljük a világforgalmat s jóllehet még India selyme, Nubia elemfantsontja, Khina teája is erre felé veszi az útját, mert itt lesz a világ karavánkereskedésének csomópontja, nálunk.

Természetes, hogy tiszteltreméltó két laptársunk, melyeknek egyike sem kíméli a szint, mikor tollrajzot készít Szentes jövő nagyságáról, akkor nem is napilap, hanem naponta kétszer megjelenő újság lesz mindenik, előfizetői közé számítván az önálló törvényhatóság utolsó konyhaküttájától a nap feléig, a Persiában dicsőségesen uralkodó Nasr-ed-din sahig minden rendű és rangú újságolvasóját kerek e földnek.

Bizony csábos kép — és csudálni való, hogy akik színezik, az ő élénk fantáziájukkal fel nem hatolnak a Parnasszus magasára, hogy ott megszólaltassák a költészet lantját, hatalmas dithirámokban zöngedezvén — Titán diti módjára — keblük eszményét.

S míg az a csábos kép készül, mialatt tiszteltreméltó kartársaink a messze, messze jövőt hajszolják, mint gyermek a delibábot: dehogy veszik észre mindazon fogyatékoságokat, melyek városi adminisztrációkban gombamód burjánzanak fel, dehogy látják meg, hogy előjáráságunk — távol attól, hogy egy önálló törvényhatóság fejévé gubózhasson át, paszagadálkodást folytasson mindenben és a város adófizető közönségének igazi anyagi érdeke az,

mely nála soha számításba nem jön, melyet bünsözettel elhanyagol, mert minden gondolatát nem ez, hanem amaz áldatlan ujjhúzás köti le, amelybe magát a vármegyével szemben, lelketlen kufárok által belehajszoltatta.

Pedig hát igaz marad az, hogy:

„Messe távolba aki néz
Virágot az nem téphet . . .”

igaz marad, hogy az az előjáráság, mely nem marad bent szorosan az adminisztráció törvényes szabta körforgásában, hanem tekintetét mindég oda irányítja, hogy fölöttese szemében keresse a szálkát, megbotlik a maga gerendájában s míg tekintete kifelé, elérhetlen ködfátyolképekre irányul, elhanyagolja mindenképen azon polgárság érdekét, amelynek bizalma hivatalba emelte, bizonyára nem azért, mert egy sereg izgádat kívánt a saját nyakára illetni, hanem: hogy érdekeit mindég és mindenben szigorúan megóvja.

Kicsiségekben nyilvánul úgy az egyes ember, valamint egy erkölcsi testület igazi jellege legjobban. Kicsiségek domborítják ki cselekedeteinket egységes képpé, ezek szabják meg egy városi előjáráság közigazgatási munkásságának értékét, mert fokmérői annak a gondoságnak vagy föl nem vevésnek, mellyel az az előjáráság az adófizető polgárok minden érdekét szigorúan, kötelességhez képest megvédi vagy bünsözéssel nyagsággal tekintetbe sem veszi.

Sajnos, nálunk ez az utóbbi eset áll. Lépten-nyomon azt tapasztaljuk, hogy a polgárság anyagi érdeke Hekuba az előjáráságnak s hogy a tanács, amíg ezeket dobna ki egyfelől könnyelmű ajándékképen a közjövdelemből, másfelől meg ott, ahol csak néhány sor írásba kerülne az egész, tehát fáradsággal sem jár, elmulasztja kötelességét, mikor arról van szó, hogy egyesek jogos követelésükhöz jussanak.

Hogy ezuttal egyebet ne is említsünk: van-e Szentesen egy polgár, aki 1881. óta a katonabeszállásosi illetményt megkapta volna?

Pedig tudvalevő, hogy a nevezett év óta, a vármegye az 1879. XXXVI. t. c. alapján pótdadót szed be az úgynevezett vármegyei katonabeszállásosi alapra, amely pótdadót Szentes is fizeti.

E pótdadó az idézett törvény cikk 2-ik szakaszának rendelkezéséhez képest arra fordítandó:

„a) hogy addig is, amíg laktanyák építtetnének és a beszállásosról szóló 1879 évi XXXVI. t. c. értelmében szolgáltatandó helyiségek felállítatnának, azon községek, melyek a beszállásosról szóló törvény cikkben meghatározott

helyiségeket a katonaság rendelkezésére bocsátani tartoznak, illetőleg ezen községeknek a terhet nélan viselő egyes lakosai, az azon törvény cikkben megszabott katonai megtérítés beszámításával, a teljesített szolgáltatokért, amennyire a viszonyok engedik, méltányos kárpótlást nyerjenek.”

E törvényre támaszkodva, Csongrádvármegye egy szabályrendeletet készített, mely szerint, egy beszállásolt katonán után fejenként és naponként 12 kr., egy lóért pedig naponta 6 kr. kárpótlást fizetnek, mely kárpótlási összeg, minden egyes esetben, a város polgármesterének hiteles okmányokkal igazolt előterjesztésére az alispán által a katonabeszállásosi alaphoz nyomban kiutalványoztatik.

Nos, hát történt-e ez eddig csak egy ízben is? Vett-e a város polgármestere, vagy katonai ügyvezetője valamikor annyit fáradságot magának, hogy a város azon polgárai, akiknél 1881. óta itt átvonul katonák voltak elszállásolva, jogos katonabeszállásosi illetményüket megkapják?

Pedig a törvény és szabályrendelet életbelépése, vagyis 1881. óta nem egy ízben vonult Szentesen keresztül katonaság és tartott itt pihenőt egy-két napig és ezen átvonulások mindenikét fel kellett volna használnia a tanácsnak arra, hogy a katonabeszállásossal terhelt polgárságon, ha mindjárt csekély mérvben is, de valamelyest segítsen a beszállásosi illetéknek a vármegyei alaphoz az illetők részére eszközölt kiutalványoztatásával.

Hát igaz! Az így kiutalványozott összegből az egyes polgárra kevés jut.

Három, négy elszállásolt katonára ugyanannyi ló után naponként csak mintegy 72 kr. de nem jobb-e ez a semminél? — és szabad-e az előjáráságnak, különösen pedig egy olyan előjáráságnak, mint a miénk, mely mindenben gavallér módon költekezik az adófizetők bórre és immár elviselhetlen magasra hízta fel a pótdadót, csak egy alkalmat is elszalasztani arravaló nézvést, hogy annak a polgárságnak a terhet tőle telhetőleg, kötelességszerűen könnyítse?

Amivel az egyes egyén a tanács gondatlansága folytán évek óta megkárosult, az nem nagy összeg, de tetemes összeg az, ami így a közforgalomtól elvonatott, mert az egyesek sok kicsi krajcárja végeredményben nem megvetendő summa s ha ott hever a vármegye katonabeszállásosi alapi pénztárában felhasználhatlanul, semmiesetre sem járul hozzá a város forgalmának eme-

lésehez, míg ha kiosztásra kerül, egyrészt megkönnyíti az egyes terhé, másfelől meg forgalomba jön, tehát mindenkép csak áldásos lehet.

De mit törődik a mi városi tanácsunk, melynek harcias gondolatok forrongnak az agyában az adófizető polgárok anyagi érdekével?

Mit neki, aki most az önálló törvényhatóság vesszőparipáján a magas iskolát lovagolja, az a néhány száz forint, amit az adófizető polgárok a beszállásolt katonák tartásdíjában kapnának?

Megvete, mert — — azt is az átkos vármegyénél, a zsarnok alispán által kellene kiutalványoztatni!

Persze, a katonabeszállásolási illeték kiutalványoztatása és kiosztása munkával is jár.

Össze kellene írni az illető polgárokat, akiknél katona volt beszállásolva, kérelmezni a kiutalványozást, az így kapott összeget az egyesek közt kiosztani, stb.

A munka pedig olyan komája a nemes városi tanácsnak, amelyetől fázósan irtózik és semhogy az őt bizalmával megtisztelt polgárság anyagi érdekének megóvására csak egy lépést is tegyen: inkább ott dohosodik meg az a katonabeszállásolási illeték a vármegye kaszárnyájában.

Szentes új szervezeti szabályzata.

A Szentes város által készített új szervezeti szabályrendelet, mely többek fölébbezése folytán a belügyminiszter elé került, a f. hó 20-án érkezett le a nevezett miniszteri utról a vármegyéhez. A belügyminiszteri rendelet, mely a leküldött szabályzatot kíséri, mindenben a vármegye állandó választmányának a megyei közgyűlés elé terjesztett határozati javaslata értelmében intézkedik. Így nem hagyja helyben a szervezeti szabályzat azon intézkedését, mely a titkos rendőri célokra szánt 200 frt nyilvános elszámolását nem rendeli el, mert ez az 1866 XXII. t. c. 142. § ával, mely a községi számadatok nyilvánosan, eszközlendő megvizsgálását rendeli el, ellenkezik.

Nem hagyja a miniszter helyben a rendőrtanácsosi állás létesítését sem, mert az ezen állással ösztökölt teendők az elnevezésnek nem felelnek meg, mivel tanácsoknak csak oly tisztviselő nevezhető, aki a törvény értelmében a tanácsnak tagja és önálló működése van hivatva. Ilyen rendőrtanácsos-féle, a miniszteri rendelet szerint, még önálló törvényhatóságoknál sincsen. Természetes tehát, hogy Szentesnek is be kell érnie az alkapitánytal.

A szervezeti szabályzatnak a főkapitány fizetését megállapító részét a belügyminiszter szintén hatályon kívül helyezte, mert a főkapitány, eddigi 850 frt fizetésének 150 frttal történt felemelése által, a marhalevelek kiállítását után öt eddig megilletett ésszeg megvonásáért elegendő kárpótlást, a bemutatott adatok szerint nem képez.

A járatok kiállításából befolyó jövedelmet ugyan a belügyminiszter is a közpénztárhoz utalja, de egytural utasítja a várost, hogy a főkapitány méltányosabb rekompenzálására újabb tárgyalást tartson.

Egyebekben helyben hagyja a szabályzatot és a többi fölébbezőt elutasítja.

Így a segédmérnöki állás fenntartására

vonatkozó, a csendbiztosi állás megtartására vonatkozó és B o d o r Imre számtiszt főlebbezését és B o d o r szerint segédmérnök megcendbiztos nem lesz, a főlebbező számtiszt pedig szintén köteles lesz az előirt kaució letételére

Hogy csinálódik egy „mérgecs” cikk.

Arra a mintára, melyet a „Szentesi Lap” 1. évi 8-ik száma „*Hogyan készül a virilis lista a vármegyén?*” cím alatt tett közzé, de nem az abban foglalt hazugságok sablonjára, talán érdekes lesz megvilágítani, hogyan készül a *Sima Ferencz* gyarában, melynek tudvalevően, a szerkesztő igaz vallomása szerint, *egy szál toll* a motora, egy olyan „mérgecs”, „harapós” cikk, mint amilyen az is, amelyet mintául veszünk.

Egy „mérgecs” cikk főkelléke a kellő hangulat.

A szerkesztő ezt előidézheti akár mesterségesen, akár pedig a körülmények so dorjálk bele.

De akár az egyik, akár a másik esetben a hangulat akkor érte el tetőpontját, mikor a cikkíró beelovagolta magát kellőképen a tajtékzó düh kellő közepébe.

Olykor aztán, mikor a düh elfogja az illetőt, sok minden szabad neki, amit a normális embernek a tisztesség megcselekedni tilt.

A furia sokakat kiment és Mohamed szerint is — szent borzalommal térj ki az őrzöngő elől.

Az őrzöngő embernek, vak indulata hevében hazudnia is szabad — bár nem illik. De hát: mit tudja a dühöngő, hogy mit beszél? Összehoid tücsköt-bogarát, kiköpi az igazság szinaranyát, amelyet igaz hogy tajték szennyez, az indulat tajtéka . . . s mikor aztán a parokszizmus szűnik, mikor alábbhagyott a düh és egy kissé józanon is képes gondolkodni: akkor veszi nagykéson észre, hogy meghamisította az igazságot, mint ahogy az élelmes üzérviág az aranyat meghamisítja.

De bajh! késő bánat, eb gondolat! — Az ember csak nem val hatja be piroukódás nélkül önmaga, hogy hazudott és mert azok, akiknek nevé — elég iudomlatlanul — hazugszavai mellé tanúságtételre hivat, nem tiltakoznak a rájuk erőszakolt hamis tanúskodás ellen, hát a kövöség csakugyan arany igazságnak veszi a talnit, valónak a hazugságot és megcsóválván ezer fejet, helyeslően mormogja:

— Adta ujságrója! Ez az! az ember! *Mérgecsen ír, de igazat!* Megmeri ez mondani a főispánnak, de a miniszternek, sőt ő felségének is az igazat!

No, hát, mi nem állunk a szenvedély uralma alatt. Nem vakit el semmiféle indulat, de nem is hagyjuk magunkat közlelünk még oly kitűnő állású férfiaknak tanúságra hívása által soha megvesztegetni, hanem indulunk a magunk ép érzelme után és innen van, hogy rendszerint ki is tudjuk hántani az így készült mérgecs, harapós cikkekéről a — hazugság magját, dacára annak, hogy minden erőkölésének, melyel rendszerint közlelünk kitűnősegeinek felsorolásával igyekszik valólan állításainak nagyobb súlyt kölcsönözni, hazugságait szavahihetőbbé tenni.

Így kihántjuk most is a „*Hogyan készül a virilis lista a vármegyén?*” című mérgecs és harapós cikkből, dacára annak, hogy *Fekete Mártonra*, id. *Temesváry Antalra*, *Hof-*

fer Antal közjegyzőre, *Szedér Jánosra*, *Nagy Imrére* és a dicsők legdicsőbbike — *Sima Ferenczre*, mint az igazoló bizottság volt tagjaira történi hivatkozás, — hogy valólan az, mintha a nevezettek akár *Bamberger Lipót*, akár *Kopalek Lajos adóját vonakodtak volna kétszeresen felszámítani és ez okon aztán az illetéket ki is hagyták volna a megyei virilisek névsorából.*

Bebizonyítjuk ezt először is *Bamberger Lipótra* nézve, magából a „*Szentesi Lap*” mult évi 149-ik számából, mely is *Szentes város viriliseinek névjegyzékét közölén, ezek sorában hozza Bamberger Lipótot 312 frt 14 kr. adóval, amely egyszeresen van csak felszámítva, mert a név nincs *gal jelölve* Ha pedig *Bamberger Lipót Szentesen 312 frt 14 kr. adót fizet, akkor okvetlenül megyei virilis is, akinek adóját már csak azért sem volt szükséges kétszer számítani, de nem is lehetett, mert nem doktor és olyan dr. Bamberger Lipót, amilyent a tiszteletreméltó laplárs az ő „mérgecs” cikkében említ, a valósgában nem is létezik e vármegyében.*

Hanem igenis létezik egy dr. *Bamberger Béla*, akit azonban úgy az igazoló bizottság, valcmin a főispán elnöke alatt működött bíráló választmány kihagyott a megyei virilisek névjegyzékétl éppen azon az okon, amelyet a mérgecs cikkben az általa gyártott dr. *Bamberger Lipótra* nézve megállapítani kegyeskedett.

Ugyanez áll *Kopalek Lajosra* nézve is, aki nem okleveles gazdász és ez illetéktelen jogcímen soha sem is arrogálta magának, hogy adóját kétszeresen számítsák. B-jutott a virilisek névsorába, még pedig, nem — mint a laplárs írja — a bíráló választmány kegyelméből és igaztalanságából, hanem: mert egyszeres adója virilisek minősíti, a virilisek névjegyzékébe maga az igazoló bizottság, tehát *Fekete Márton elnöke alatt, Sima Ferencz is felvette* (ha ugyan jelen volt az igazoló gyűlésen) és ezen felvétele a bíráló választmány előtt senki által sem lett megtámadva.

Ami *Mezei Mort* illeti, az ő adója, a törvény alapján igenis kétszeresen volt beszámitandó és ezt újból a „*Szentesi Lap*” mult évi 149-ik számából bizonyítjuk be, amely is a szentesi virilisek jegyzékét közölén, ezek sorában hozza *al megjegyezve *Mezei Mór nevé, mint akinek adója ott is kétszeresen számit. Már pedig világos, hogy amit Szentes város cselekszik, az mindég törvényserű és így ami ott törvényben gyökeres, annak csak törvényesnek kell lenni az átkos vármegyén is.*

De nem is az ennek a megyei virilis névjegyzék históriának a bibéje, hanem — hogy a vármegye törvényhatóságának többsége nem hajlandó tovább túrni a *Sima Ferencz* közgyűlési és hírlapi rabutisztikáját és méltó megtorlasként kilöki minden bizottságból, kilökte legutóbb az igazoló bizottságból is, így akarván legalább részben megtúrni és kiküszöbölni az ő erőszakoskodásait.

Ez a körülmény hozta aztán dühbe a tiszteletre méltó urat és e dühében elvakulva, írta meg ama nevezetes mérgecs és harapós cikkeit, mely arcul üt az igazságot.

De miért ne tegye, mikor azon urak közül, akiket ama cikkében hamis tanúságtételre hitt, egy sem kerül, aki tiltakoznék nevének illetén megburkolása ellen.

És a mi helyi közlelünkben nem is az az elszomorító, hogy benne egy *Sima Ferencz* kerülökzik, aki megnyergelni törekszik a közvéleményt, hanem elszomorító,

még pedig méltán az: hogy soha azok sorából, akikkel takarózni szeret, egy egyén nem kerülökik, aki bátran előálljon és a szemébe vágja:

— Hallja az úr, amit mondott, amiben én reám hivatkozni mert: az nem igaz!

Ujdonságok.

Szentes, 1891. jan. 22.

— **Városi egészségügyi bizottság.** Még a múlt év szeptemberében megalakult Szentes város új képviselője és nyomban az azt követő közgyűlésen választották meg a szakbizottságok, ezek közt az egészségügyi bizottság is, anélkül, hogy ez az utóbbi, a szokott módon hivatalosan megalakulásra egybehivatott volna eddigéig, úgy, hogy Szentes város feljes 4 hónapra át híján volt az egészségügyi bizottságnak. Vége a f. hó 19 ére délután 3 órára összehitta a polgármester a bizottság tagjait a megalakulásra és az alkalommal F i l ó Tihamér dr. főjegyző elnöknek, M a g y a r Elek aljegyzőt pedig jegyzőnek választotta az alakuló gyűlés. E választásnak a magunk részéről örülünk, mert a szakosztály teendője olyan sokoldalú és közhatalos, hogy egy fiatal erő teljes energiáját igényli és ambiciózus ember, mint a város főjegyzője, elnöki minőségében nagy hasznára lehet elhanyagolt egészségügyünknek.

— **Délmagyarországi kiállítás.** A Temesvárott f. évi június 19-én megnyitandó délmagyarországi ipar és gazdasági kiállításban részvétel érdekében *Szölke István*, szegedi iparkamarai kültag által az iparistület termébe egybehívott értekezlet a f. hó 18-án délután tényleg megtartott. Az értekezletre egybegyűltek elnökké *Szölke István*, jegyzővé *Jankó Antal* iparistületi jegyzőt választották. Ezután felolvastatták a szegedi kamara megkeresése, majd meg a kiállítás szabályzata, amely szerint Szentesre néve a részvétel meglehetősen szűk körre szorult, amennyiben a délvidéki megyéken kívül más vidékek iparosai közül, mint önálló iparosok csak a kovácsok, kerékgyártók, takácsok, agyagiparosok és a kosárfonók, ez utóbbiak, amennyiben e szakkal háziiparszerűen foglalkoznak, vehetnek részt. Azonban részt vehetnek a szabályzat értelmében, az *iparostanoncok kivétel nélkül* és e téren a szentesi iparosoknak olyan tág mező nyílik, amelyet ki nem aknázni — önmaguk iránt való bűn volna. Mert elvégre, az iparos, tanoncok tömeges munkakiállításával csak a szentesi ipar fejlettségét dokumentálják és maga ez a kiállítás elég fokröveje volna, kicsinyben, annak, mit képes Szentes az ipar terén előállítani. Az értekezlet ezután, *Szölke István* elnöklete alatt megalakította a helyi kiállítási bizottságot, amely utasította, hogy a majtnan jelentkező kiállítók érdekében kérelmezze Szentes város közgyűlésétől a kiállítók anyagi támogatását, melyet a város bizonyára nem is fog tőlük megvonni. Végül még a jelen voltak felhivatván a kiállításban való részvétel iránti jelentkezésre, nyomban beiratkoztak *Vida Sándor* János, *Vass Béla*, *Hajdú János* és *Szalai István*, ez utóbbi szabómester és tanonca újján akar részt venni a kiállításban. Azóta, mint értesülünk, többen jelentkeztek a helyi bizottságnál s minthogy a bejelentési szabályszerű határidő a f. hó 31-én lejár — az pedig előre nem tudható: a temesvári kiállítási bizottság helyét ad-e majd a helyi bizottság

határidő meghosszabbítás szorgalmazó kérelmének, újból felhívjuk a mielőbb való jelentkezésre az illető iparos polgárainkat, mert illő, de kiváratos is volna, hogy minél nagyobb számban sietnének e kiállításban résztvenni és ezzel a szentesi ipar fejlettségét bemutatni.

— **Városi közeztvám.** Szentes városnak a közeztvám behozatának engedélyezése iránti kérvényét a vármegye tegnap küldte fel a kereskedelmi miniszterhez, ahonnan a kérvény előreláthatóan a közigazgatási bizottsághoz fog véleményadás végett leküldetni.

— **Államsegély az iskoláknak.** A vallás és közoktatásügyi miniszterium részéről a folyó tanévre a Csongrád m. községi iskolák államsegélye már utalványozva lett. Eddigéig a következő községek részesültek államsegélyben: Csany község részére 417 ft, Mind szent részére 2300 ft, Sándorfalva részére 828 ft, Horgos részére 845 ft, eddigéig összesen 5390 ft lett utalványozva.

— **A töltesben.** Úgy látszik, hogy az ideai vadbőség egyremásra csalogatja illetlenségű Nírodjainkat a töltesbe s a vadország rajvesztettek megbüntetésére legkevésbé sem szolgát elrettentő példát a nekiszilajodott, vadúsra éhező atyafiaknak. Most legújabbban, a vadlázatosság elnöke, *Stammer Sándor* alispán tett följelentést a rendőrségnek *Rácz Lajos* ellen, kit fogoly és nyúl vadászásán csipett rajta *Sándor István* vekerlaposi csász, a vadászlatosság által haszonbérlet területen s minűn sem vadászati engedélye, sem területi engedélyje nem volt, nyomban át is szolgáltatva a deliktven az osztó és büntető hatalom kezébe — a rendőrségnek.

— **Fedezési állomások a megyében.** *Stammer Sándor* alispán tudatta az illetékes hatóságokkal, hogy a földmivélsügyi miniszter 1891-re, a megye területén a következő fedezetesi állomások létesítését határozta el: Csongrád 4, Dörömsa 5, Horgos 2, H.-M. Vásárhely 10, Kistelek 2, Mindszent 2, P.Ü. és 3, Szegvár 3, Szeged 9 és Szentes 4 áltami minnél. A fedezetesi pótjidi helybeteitnek Csongrádon, Kisteleken, Mindszentben, Szegváron, Szentesen 20%, H.-M. Vásárhelyen 10%, idegeneknek Csongrádon, Kisteleken, Mindszentben, Szegváron, Szentesen 25%, Dorosmán P.Ütősen, H.-M.-Vásárhelyen 15%.

— **Megebál.** A megyei tisztikar jövő hó 7-ikére tervezett táncvigalma, végleges megállapodás szerint csakugyan a megyebál nagytérben lesz megtartva. A rendező bizottság, melynek élén a csongrádi és tí szentiméni járás két fiatal főszolgabírója, *Csintriás Lajos* dr. és *Kelenen Béla* dr. áll, már intézkedett a meghívók szétküldése iránt, melyeket *Baba Sándor* szegedi könyvnyomdaja cikornyatlan és így annál elegánsabb díszrel állított ki. A táncvigalomban a házi asszony tisztjét a főispán szeretetreméltó neje, *Zsilinszky Mihályne* ő méltósága vette magára s a megyszerzte észlelhető keszű ödes után itelve, ez a táncvigalom lesz az évad legfényesebb, leglátogatottabb mutatsága, melyen messze nagy vidék intelligenciája ad egymásnak találkozt.

— **Ételmesség.** Hiába! még az irigység sem vádolhatja a mi alföldi népünket éhletelenségéért, mert ugyanevak hamar a fejéhez lehetne vágni a vadasokdónak az ellenkező igazságot. Itt egy példa: a dorosmai mentelep parancsnokság a mai napon osztván szét a kerületébe tartozó községek között a menlovakat, ez alkalomra minden község kiküldte a maga megbízottait, kik a választás eszközlőjek Ezeknek a küldötteknek dorosmára való hűzását megszajdván az odavál kaszinó élelmes vendéglőse, kapja fogja magát, körlevelet intéz az illető községek előjáróságához, melyben a küldöttek figyelmét a jó ellátásra felhívja, egyszeresint tudatja, hogy a f. hó 21-én halpaprikással meg kényelmes istállalóval várja a bizottságot. Mondja aztán valaki, hogy nincs benne élelmeség!

— **Társulati ügyek.** A körös tiszta marosi ármentesítő társulatnak az alispán által már kiépített engedélyezett körösmenti csatornarendszerét, az illetékes szakminiszter, a kiépítést engedélyező határozatával véglegesen megerősítette. A mindszent apát-

falvi szakasz II od rendű csatornahálózatának közzemlére kitétt tervezete ellen, a törvényes határidőben belől senki által sem tétetvén kifogás, e csatornahálózat kiépítését a vármegye alispánja szintén engedélyezte. Az alispáni engedély felsőbb jóváhagyás végett, a földmivélsügyi miniszteriumhoz fog felterjesztetni.

— **Népszámlálás.** Ujabbán Derekeháza népszámlálásnak eredményéről kapjuk meg a hivatalos adatokat. E szerint 1881 ben volt a község lakossága 1489 lélek, 1891-ben van 1912. A szaporulat tehát 423

— **Felolvasó esték.** A téli népszerű felolvasások rendezésüket feladatuk kitűző bizottság a f. hó 21-én délután értekezletet tartott *Kiss Zsigmond* bizottsági elnök lakásán, ahol határozatba ment, hogy az első felolvasó est, a kaszinóban, február hó 21-én, esti 1/8 órákor fog megtartatni. Az est programja szerint *Balogh János* felolvasása és *Filó Tihamér* dr. szavaltala nyítja meg a sorozatot, mely egyelőre 4 estére tervezetett. A felolvasások szükségességéről, a szellemi élet föllelindüléséről és a közművelődés terjesztéséről lapunk két korábbi számában már olyan kimerítően írtunk, hogy csak ismétlésekbe bocsátkoznánk, ha most erre visszatérve, kellene a kérdéssel foglalkoznunk. A felolvasó esték belépti díj nélkül lesznek megtartva, szabadságában áll, kinek kinek a program után a kaszinóban vacsorára maradni és nincs kizárva annak lehetősége sem, hogy a fiatalság, ha neki úgy tetszik, egy kis táncra perdjűn vacsora után. Természetes, hogy ez csak programon kívül történhet, a fiatalság külön előzetes megállapodása szerint, mert a bizottság céja, nem táncvigalmat, hanem felolvasást rendezni. Ezt tüzte ki feladatuk és ezt is kell szigorúan betartania.

— **Uj megállóhelyek.** A kereskedelemügyi miniszter, a vármegyei közigazgatási bizottság partóló felterjesztésére megengedte, hogy a Szentesről Szt.-Mártonba közlekedő vonatok a 11-ik számú örháznál rendszeren, a 10-ik számú örháznál pedig éventén 4-szer, a szt.-Mártoni országos vásárokat alkalmakor megálljanak. Ezen engedélyt azonban azon feltételhez kötötte, hogy Szentes város az azon megállóhelyek létesítésével felmerülő költségeket a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál előzetesen fizesse be. Mint értesülünk, a városi előjáróság már megkeresést intézett ez ügyben az államvasutak igazgatóságához, azon kérelemmel, hogy ezen fölművelő költségeket vonja le a város vasutjának lefolyt félévi és ez idő szerint még el nem számolt tiszta jövedelméből.

— **Nyulfogdosás.** Mint lapunkat Mindszentről értesítik, az örför *Lalavici Sándor* tőle mindszent-alföldi uradalmával *Gudera Károly* bécsi vadkereskedőnek Franciaországba szállítás végett eladott eleven nyulak összefogdosása ott a hét elején kezdődött. A behatózandó terület a péterii, főmörkényi, ujmajori, bécsi, puzstaszeri, hantházi és anyasi gazdaságok területe és e vidéken még ismeretlen módja a vadfogdosásnak olyan érdekűtést keit, hogy a kiváncsiak egész seregét vonzza ki a nevezett majorokba.

— **Első debű.** Új egyület lép a báren-dezők sorába, új erő áll ki a farsangi vigalmak parkeljére, hogy jóság rész követeljen magának társadalmukban, és ez az evangélikus jőrekonnyégyület, mely a jövő hó 1-én tartja első jőrekonnyégyület táncvigalmát a celház termében. Az új egyület az első debűjét meloen ajánljuk a vidádni szerelő közönség figyelmébe.

— **Az igazságot a tyúk is kikaparja.** Hát bizony, a rossz eszelekedet akár meddig lapangjon homályban, akárhogy legyen eltakargatva, palástolva, csak kikerül végre a napvilágra. Így esett az meg *Boza Balázsszal* is, ainek az öljába véletlenül betévelyedett a *Garai Csák Imréné* 14-ik tudja, mikor karácsony előtt hazaszállitva a 14 dróbt

attól a szegvári jó embertől, kitől kerek summában vette, behajította a saját udvarára. De hát, csak nem lehetne Csákná mindig ottan a ludait, szomszédolnia is kellett. Mire aztán visszaért a portájára, a summa-ludnak egy hítja volt. Így alda elő a panaszt tegnap a rendőrség, hozzáette még, hogy ezzel csak azért halgatott meg, mert nem akarta a szomszédoknál ártatlanul gyanúsítani. Azonban a véletlen mégis csak a szomszédot derítette fel tettesnek s erről tanúskodott a szomszéd saját lakószobájában, aki összeeszevén a gazdával, világáig állította a tolvajlást Persze Boza igyekezett ellhangtatni, odaigérvén a meghízott lúd árának felét, de a megereid asszonyi nyelv csapját nem oly könnyű elzárni, s kikerült a rég keresett igazság, meg az elvesztett liba — ára.

— **Érdekes hangverseny.** A bőjtüi mulatságok sorrendjét, február 14 én, a bőjtüi első szombatján az izraelita négyelet nyitja meg egy érdekes műsorozatú hangversennyel. Sikertől ugyanis a szegediek kedvenc primadonnáját, az immár országos jó hírű énekesnőt, **Hentallert Pauli Mariska** úrnőt, **Hentallert Lajos** orsz. gyűl. képviselő bájos nejét, továbbá **Makó Lajos**, szegedi színházi igazgató közreműködésre megnyerésére s ezenkívül városunk két szép leánya: **Neumann Ilka** és **Götzl Flóra** kisasszonyok is megígérték közreműködésüket. A hangversenynek érdekelt közönség még az a körülmény is, hogy a derék négyelet ezzel 25 éves fennállásának ünnepét üli meg, tehát jubilál. A hangverseny programját még nincs módunkban közölni, csak fel kívántuk már most a közönség figyelmét hívni.

— **Kaszinói közgyűlés.** A szentesi kaszinó a f. hó 18-án délután 5 órakor tartotta a rendezési közgyűlést a tagok szép számú érdeklődésével. **Kiss Zsigmond** elnök, szép beszédben eszterelte az egyelet lefolyt évi működését, amelyből örömdetes tényként világlik ki, hogy a kaszinó, a házi kezelés rendszeresítése óta kezd kibontakozni régi adósságaiból, a hátralékos tagsági díjak szépen befolytak s hogy ami a legörvendesebb — végre abban a helyzetben vagyunk, hogy a könyvtár gyarapítására is jelentősebb összeget áldozhatunk évenként. Az egyelet gazdasági kezelése valóban mintá szent is manap, amiben nagy része van dr. **Szató Kálmán** egyt. ügyésznek, ki a hátralékos tagsági illetményeket szigorúan behajtotta, továbbá **Petrovics Soma** és **Pólya Ferenc** vál. tagoknak, kik a könyvtár revíziója és kiseljezésével fáradságos munkát végeztek, miért is a közgyűlés mind háromnak jegyzőkönyvileg szavazott köszönetet. Elnöke megjelente a közgyűlés **Juhász János** egyt. tagot, aki két kért tervet mutatott be, melyek szerint a göré helyére díszes nagy vigalmi terem és ennek melléképítményei volnának építendő. A tervbevett terem szinpadot is felölelné és úgy színi-előadások, valamint vigalmak és hangversenyek rendezésére alkalmas volna. Az egyik terv szerint az egész építkezés 6000 és néhány száz, a másik szerint 10,000 fruba kerülne. A felkészenés, mely **Juhász János** jelentését kísérté, valóban az érdem elismerése volt, mert a tervek létesítésében egyedül egymaga fáradt. A közgyűlés a tervek fűllvizsgálására és véleményadásra egy bizottságot küldött ki. Ezután a tisztújítás következett, mely azzal végződött, hogy az eddigi tisztikar és választmány tagjai lettek újból, megválasztva.

— **Éjféli kaland.** A f. hó 18-án kakaszóra, virradóra történt, a Sárak napjának beköszönésével, mikor **K. L. cipész** mesterember, kimerülve a sok Sára-köszöntésben s elmerülve pátriárhális névhez fűződő bibliai események fölédzésében, fáradságos munkájának, nehézzel és még nehezebb szível bandukolt hazafelé, hogy két lámpagyújtogató nő ott várta-lazul a Szilágyi vendéglő tájéka körül a sötét éj fellegburkán keresztülverődő hold-sugarakat, mikor aztán nincs többé szűkség a jólelkű **Vincze Péter** petroleumos földi illuminatőjára. Ott ásitoztak, toporogtak, mikor a kacér Sárak által

felizgott **R. L. cipész** mester szuroksötét agyán, a hölgyek láttára, egy gondolat cikázott keresztül s mint finom hegyű ár a bagaria talpat, járta át szívét egy kéjes érzemény. Felolta bűtykös ujjával lecsukódott szemhéjait, szilárdan megvetette lábát a hóban, és odaékelte magát a két összebujt asszony közé s valamelyiknek (az melyiket megfoghatta) beszélni kezdett a szerelméről, mely édes mint a legfinomabb csiriz, végtelen, mint a leghosszabb fonál és tisztább, mint a legfinnyesebb diócs. A világság ostromlott hölgye azonban nem nagyon látszott himni a trázisoknak, eszlüknek, mert hevesen tiltakozott a nagyon élénk taglejtésekkel illusztrált szerelmi ömlengések ellen. Cséhez folyamodott hát a jó vitéz: édes, csengő hangokat kezdett pengetni, hogy meglágyítsa hölgye szívét, és mikor már ezzel sem birt hatni, durva erőszakhoz nyúlt az éj lovagja, mire az asszony befutott Szilágyi nyholt két rendőrtér. kik aztán észre törítették a Sárak éjelenek kalandos hőst s másnap jelentést tettek az eseményről.

— **Jótekonyság.** Szentes város letéti pénztárában „szegénysorsú tanulók ruháza társai” már évek előtt **Bányai József** és társai által telt alapítvány kanatai, mint értesülünk, a tanács intézkedése folytán az iskolászék, illetve a tanári testület véle menyezése alapján a napokban fog kiosztani az arra érdemesekek talál és a tanári kar által ajánlott tanulók között. Vajha minél több ilyen nemes célú alapítvány könnyítené a szegény szülők gondjait, kik arra hivatott gyermekeiket tudomány csarnokába küldik, az emberiség, a haza, a társadalom javára áldozni, annak előtér.

— **Az iparosifjak bálja.** Az iparosifjak képző és segélyező egyeletének szombati táncvigalma iránt a bálázó közönség körében olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy az est sikere előre is biztosítottnak látszik. És ez természetesen is. Az iparosifjak táncvigmalmait mindenkor feszelen, derűs kedv tündette ki. olyan kellettek egy vigalomnak, melyek önkénytelen is vonzó erőt gyakorolnak mindazokra, kik a kedélyes mulatozás barátai. A vigalmat ezúttal is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Báli selyemszövetek 60 krtól 6 frt 35 krtig mtrje (körülbelül 300 különböző minta és színben) küld öltözék vagy végzámra, portó- és vámentesen. **Henneberg G.** gyári bizománya (cs. kir. udvari szállító) Zürichben. Minták forduló postával küldenek. Levelekre 10 kros levéljegy ragasztandó. (3.)

Beszámolás.

A szentesi jótékony négyelet folyó hó 17 én tartott táncvigalmához felüliztek: **Kiss Zsigmond** 10 frt, **Tölgessy Károlyné** (Budapest) 5 frt, **Kovács Imréné** (Mágoos) 5 frt, **Bosits Jánosné** (Lőcsé) 2 frt, **Weiner Farkas** 2 frt, **Czokor Adolfné** 3 frt, **Dr. Purjesz János** 3 frt, **Hódi Pál** 1 frt, **Dr. Mikicz Ödön** 3 frt, **Kass Gusztávné** 1 frt, **Dr. Kelemen Béla** 1 frt, **Dobray Sándorné** 5 frt, **Jurenák Edéné** 5 frt, **Zelery Lajos** 50 k., **Hacker Gyula** 1 frt, **Pollák Antal** 2 frt, **Dr. Reisz Somané** 2 frt, **Eszes Mátyásné** (Csongrád) 3 frt, **Zsoldos Elek** 1 frt 50 k., **N. N.** 50 k., **Dósa Béláné** 3 frt, **Fekete Mártonné** 2 frt, **Götzl Lászné** 2 frt, **Bosits N.** 50 k., **Csillag Arminné** 2 frt, **Ifju Zsoldos Ferenczné** 2 frt, **Szeder Jánosné** 2 frt, **Kamocsay Lászlóné** 50 k.; felülizetési összeg 70 frt 50 k. Belépti jegyekből 136 frt. Összesen: 206 frt 50 k. Báli kiadás 115 frt 40 k. Maradt tiszta jóvedelem 91 frt 10 k.

Szépe Kálmán,
négyeleti pénztáros.

Köszönetnyilvánítás.

A II ik 48 as népkörnek a f. hó 18 án, saját könyvtára javára rendezett táncmulatsága alkalmával, a jótékony cél előmozdítására felülizetni kegyesek voltak: **Bálint János** 2 frt, **Bessédes István** 1 frt, **Farkas Sándor** gyógyszerész 1 frt, **Jossa István** és neje 1 frt, **Bartuc Lajos** 40 k. Összesen: 5 frt 40 k. Elmulaszthatlan kötelességének tartja a nyilvánosság előtt köszönetét nyilvánítani az adakozóknak

a vigalmi bizottság.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedők értekezlete. A budapesti kereskedők hétfőn este értekezletet tartottak a bécsi gyárosok visszázései tárgyában. Az értekezleten felolvasták azt a felterjesztést, melyet legközelebb át fognak nyújtani **Baross** Gábor kereskedelmi miniszternek.

A felterjesztés felsorolja a bajokat és károkat, melyeket egyes bécsi gyárosok úgy nőke a budapesti kereskedőknek okoznak. Elmondja, hogy a bécsi gyárosok első sorban a budapesti kereskedőket látják el portékával, azután pedig időküldenek egész sereg üynököket, a kik felkeresik a fogyasztó közönséget s olcsó árakon ráerősökök az árucikkeket, elvonják a budapesti piactól, miáltal igen nagy károkat okoznak az idevaló kereskedőknek. A felterjesztés az 1884. évi t. c. 51. §-ára hivatkozik, a mely azt mondja, hogy saját vagy más készítményét árverés, végeledás vagy más tömeges és gyors eladásra ingerő módon eladni csak az iparhatóság és a rendőrség engedélyével szabad, a mely engedély csak három hónapig érvényes. Ennek elnyeréséért az illető kereskedő kereskedelmi oktatási célokra vagy a községi pénztárba Budapest 100 frtot, tiz ezenül több lakosai bíró városban 50, egyéb helységeben pedig 20 forintot tartozik lefizetni. Ily eladásokról rendes könyvek vezetendők, melyeket a hatóság ellenőriz. Az eladás befejeztével pedig a befolyt összeg tized része ipari, esetleg kereskedelmi oktatási célokra a községi pénztárba fizetendő. — Ennek a szakasznak a végrehajtását s szigorú ellenőrzését kéri most a minisztertel a fővárosi kereskedők, a mi által teljesben meglesznek szüntethetők a bécsi gyárosok üzemei. A felterjesztést a jövő hsten **Kaas** Ivor bíró orsz. képviselő vezetése mellett hat tagból álló küldöttség fogja a miniszternek átnyújtani.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. Materly Ferenc.**
Társ-szerkesztő: **Bánfalvi Lajos.**

Meghívás.

A SZENTESI TAKARÉKPÉNZTÁR
f. évi február 4-ik napján d. e. 8 1/2 órakor saját házában
évi rendezés

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényesek ezenül tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Zármerleg heterjesztése a felülizelő bizottság jelentésével, nyereumny felosztása s a felmentvény megszavazása.
3. Ügyészi jelentés.
4. Évi költségelirányzat és leltár bemutatása.
5. Igazgatósági előterjesztés.
6. Kérvények és indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal beadatnak.
7. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag megválasztása.
8. Általános tisztújítás.

Szentes, 1891. január 19.

Kiss Zsigmond,
elnök.

Kivonat az alapszabályok 22. §-ából.

A közgyűlésben csak oly részvényes vehet részt, ki részvényének, vagy az erről szóló zálogjegyének az intézet hivatalában felmutatása mellett igazolványát és szavazati jegyeit a közgyűlés előtti nap d. e. 12 órájáig már megszerzte és részvényeit a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 15 nappal, a rendes közgyűlés előtt pedig 30 nappal saját nevére jegyzetten átratta.

Jegyzet. A közgyűlés tárgyai 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségébe kitéve, a részvényesek által megtekinthetők.